

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

Φλωρίνης 11, 1ος Όροφος, Γραφείο 101, 1065 Λευκωσία, • Τ.Θ. 21446, 1508 Λευκωσία, Κύπρος
Τηλέφωνο: (+357) 22873300 • Φαξ: (+357) 22873013
E-mail: cybar@cytanet.com.cy • E-mail: cybar2@cytanet.com.cy
Website: cyprusbarassociation.org

Κον Γεώργιο Γεωργίου
Πρόεδρο
Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών
Βουλή των Αντιπροσώπων
1402 Λευκωσία
Κύπρος

2 Απριλίου 2021

Email: parliamentary-committees@parliament.cy

Φαξ: 22-668219

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

**Θέμα: Νομοσχέδιο με τίτλο «ο περί της Σύστασης και Λειτουργίας
Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμος του 2021»**

I. Εισήγηση για τροποποίηση του άρθρου 2

1. Την **26/03/2021** είχε οριστεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων η συνέχιση της συζήτησης του **περί της Σύστασης και Λειτουργίας Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς Νόμου του 2021 («Νομοσχέδιο»)** η οποία πραγματοποιήθηκε ενώπιον της Επιτροπής Νομικών της Βουλής («Επιτροπή Νομικών»).
2. Εκ μέρους και κατ' εντολήν του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου («ΠΔΣ») η Επιτροπή κατά της Διαφθοράς του ΠΔΣ προέβη στην εν λόγω συνεδρία σε μία επιπρόσθετη εισήγηση την οποία επιθυμούμε να την υποβάλουμε και γραπτώς.
3. Η εισήγηση αφορά το **άρθρο 2** (Ερμηνεία) σε σχέση με την ερμηνεία η οποία δίνεται στις λέξεις **«δημόσιος τομέας»**, **«ευρύτερος δημόσιος τομέας»** και **«ιδιωτικός τομέας»**. Συνοπτικά, η άποψή μας είναι ότι η ερμηνεία η οποία δίνεται στους όρους **«δημόσιος τομέας»** και **«ευρύτερος δημόσιος τομέας»** δεν φαίνεται να συμπεριλαμβάνει φυσικά πρόσωπα αλλά μόνο «τη δημόσια υπηρεσία κάθε ανεξάρτητη υπηρεσία και αρχή για την οποία γίνεται πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό» σε αντίθεση με την ερμηνεία που δίνεται στον όρο **«ιδιωτικός τομέας»** ο οποίος συμπεριλαμβάνει και φυσικά πρόσωπα¹. Αυτή η διαφοροποίηση είναι άγνωστο γιατί υπάρχει. Ως εκ τούτου, λόγω αυτής της ασυμφωνίας/ασάφειας στην ερμηνεία των όρων αυτών, μας προβληματίζει το γεγονός ότι η στην ήδη, κατά την άποψή μας, περιορισμένη εξουσία της Αρχής για διερεύνηση παραπόνων για πράξεις διαφθοράς και πράξεις εν δυνάμει διαφθοράς, θα προστεθεί και η αδυναμία να διερευνά καταγγελίες εναντίον φυσικών προσώπων που εργάζονται στον δημόσιο τομέα και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Το νομικό αυτό αδιέξοδο ή ο κίνδυνος να

¹ βλέπε ερμηνεία του όρου **«ιδιωτικός τομέας»** ως ορίζεται σήμερα στο Νομοσχέδιο: «ιδιωτικός τομέας» σημαίνει κάθε **φυσικό** και νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή οργανισμό ιδιωτικού δικαίου

προκύψει τέτοια ερμηνεία μπορεί να ξεπεραστεί με την προσθήκη των όρων που θα σας εισηγηθούμε.

II. Τροποποίηση του όρου «δημόσιος τομέας»

4. Ο όρος «δημόσιος τομέας» ως έχει σήμερα στο Νομοσχέδιο προβλέπει τα ακόλουθα:

«δημόσιος τομέας» σημαίνει τη δημόσια υπηρεσία κάθε ανεξάρτητη υπηρεσία και αρχή για την οποία γίνεται πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό και περιλαμβάνει την Αστυνομία, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και τον Στρατό της Δημοκρατίας,

5. Εισήγησή μας είναι να προστεθεί η φράση «καθώς και τους δημόσιους λειτουργούς στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι αξιωματούχοι». Στόχος της εισήγησής μας είναι η ενίσχυση/αποσαφήνιση των διερευνητικών εξουσιών της Αρχής έτσι ώστε να μπορεί να διερευνά καταγγελίες όχι μόνο εναντίον της δημόσιας υπηρεσίας, ανεξάρτητων αρχών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή οργανισμών δημοσίου δικαίου κ.α αλλά και εναντίον φυσικών προσώπων που εργάζονται στον δημόσιο τομέα και ευρύτερο δημόσιο τομέα ως ακριβώς προβλέπεται και σε σχέση με φυσικά πρόσωπα που εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα. Ως εκ τούτου, εισηγούμαστε ο όρος «δημόσιος τομέας» θα τροποποιηθεί ως ακολούθως:

«δημόσιος τομέας» σημαίνει τη δημόσια υπηρεσία κάθε ανεξάρτητη υπηρεσία και αρχή για την οποία γίνεται πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό και περιλαμβάνει την Αστυνομία, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία και τον Στρατό της Δημοκρατίας, καθώς και τους δημόσιους λειτουργούς στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι αξιωματούχοι»

III. Προσθήκη των όρων «αξιωματούχος» και «δημόσιος λειτουργός» που αφορούν τον δημόσιο τομέα

6. Ακολούθως εισηγούμαστε να προστεθούν οι ακόλουθοι ορισμοί για σκοπούς πληρότητας και σαφήνειας του Νομοσχεδίου:

«αξιωματούχος» σημαίνει οποιοδήποτε αξιωματούχο, ο οποίος περιλαμβάνεται στον Πίνακα του παρόντος Νόμου.

«δημόσιος λειτουργός»² σημαίνει πρόσωπο που κατέχει οποιοδήποτε από τα πιο κάτω αξιώματα ή που ασκεί τα καθήκοντα που αρμόζουν σε τέτοιο αξίωμα, είτε ως αναπληρωτής ή διαφορετικά, δηλαδή-

² βλέπε ερμηνεία του όρου «δημόσιος λειτουργός» στον περί Ποινικού Κώδικα Νόμο (Κεφ.154) ως έχει τροποποιηθεί

(α) οποιοδήποτε δημόσιο αξίωμα καθώς και οποιαδήποτε δημόσια θέση, εφόσον την εξουσία να διορίζει ή να παύει στη θέση αυτή έχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή το Υπουργικό Συμβούλιο ή δημόσια επιτροπή ή συμβούλιο ή

(β) οποιαδήποτε θέση, στην οποία κάποιο πρόσωπο διορίζεται ή υποδεικνύεται με νόμο ή κατόπι εκλογής ή

(γ) οποιαδήποτε δημόσια θέση, εφόσον την εξουσία να διορίζει ή να παύει στη θέση αυτή έχουν πρόσωπο ή πρόσωπα που κατέχουν δημόσιο αξίωμα ή θέση από αυτά που περιλαμβάνονται σε καθεμιά από τις δυο προηγούμενες παραγράφους του ορισμού αυτού ή

(δ) οποιαδήποτε θέση διαιτητού ή επιδιαιτητού σε διαιτησία που ασκείται με διαταγή ή με έγκριση Δικαστηρίου ή κατά την εφαρμογή οποιουδήποτε νόμου

ο όρος που αναφέρθηκε πιο πάνω περιλαμβάνει περαιτέρω-

(i) τα μέλη ερευνητικής επιτροπής, που διορίζονται κατά την εφαρμογή οποιουδήποτε νόμου

(ii) όλα τα πρόσωπα που απασχολούνται στην εκτέλεση ενταλμάτων και δικογράφων

(iii) όλα τα πρόσωπα που ανήκουν στη στρατιωτική ή την αστυνομική δύναμη της Δημοκρατίας

(iv) όλα τα πρόσωπα που υπηρετούν σε κάποιο Κυβερνητικό Τμήμα

(v) τους θρησκευτικούς λειτουργούς οποιοδήποτε θρησκευτικού δόγματος, καθόσον αφορά τα καθήκοντα τους που αναφέρονται σε γνωστοποιήσεις μελλοντικών γάμων ή την ιερολογία γάμων, ή τον καταρτισμό ή την τήρηση ληξιαρχικών βιβλίων ή πιστοποιητικών γάμου, γέννησης, βάπτισης, θανάτου, ή ταφής όχι όμως καθόσον αφορά τα υπόλοιπα καθήκοντα τους

(vi) πρόσωπα στην υπηρεσία δημοτικής αρχής

(vii) τον εκάστοτε κοινοτάρχη και τα μέλη της χωρικής επιτροπής οποιασδήποτε κοινότητας»

7. Περαιτέρω, ο Πίνακας ο οποίος θα περιλαμβάνει τους αξιωματούχους προτείνουμε να είναι ένας συνδυασμός του Πίνακα αξιωματούχων που προβλέπεται στο άρθρο 2 του **περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμος του 2004 (51(Ι)/2004)** και του Πίνακα αξιωματούχων ο οποίος προωθείται στο Νομοσχέδιο με τίτλο «ο **περί Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημόσιων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων 2021**» με την προσθήκη στο τέλος, με τον αριθμό 57, της φράσης «**Κάθε άλλος αξιωματούχος του οποίου**

το λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση προβλέπεται ή καθιερύεται δυνάμει του Συντάγματος ή οποιουδήποτε νόμου της Δημοκρατίας ή που διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατόπιν πράξης διορισμού και του οποίου ο μισθός ή η αντιμισθία ή η αποζημίωση ή η χορηγία καταβάλλεται από τη Δημοκρατία ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου»³. Επίσης έχουμε προσθέσει τους ακόλουθους αξιωματούχους οι οποίοι φαίνονται στον Πίνακα με έντονη γραφή: τον Βοηθό Κυβερνητικού Εκπροσώπου, τον Επίτροπο Εποπτείας, τον Πρόεδρο και τα μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου καθώς και μία γενική αναφορά σε οποιονδήποτε διορίζεται Έφορος από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή που διορίζεται δυνάμει οποιουδήποτε γενικού ή ειδικού νόμου ή στη βάση Προεδρικής Πράξης.

8. Ως εκ τούτου ο Πίνακας δύναται να διαμορφωθεί ως ακολούθως:

«ΠΙΝΑΚΑΣ
(άρθρο 2)

Κατάλογος Αξιωματούχων

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας
2. Ο Πρόεδρος της Βουλής
3. Οι Υπουργοί και ο Υφυπουργός παρά τω Προέδρω
4. Ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας,
5. Ο Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας,
6. Τα μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου,
7. Ο πρόεδρος και τα μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου,
8. Οι Πρόεδροι και οι Δικαστές των Επαρχιακών Δικαστηρίων, ο Πρόεδρος και τα μέλη του Οικογενειακού Δικαστηρίου, ο πρόεδρος και τα μέλη του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, οι πρόεδροι του Δικαστηρίου Ελέγχου Ενοικιάσεων και ο πρόεδρος του Στρατιωτικού Δικαστηρίου,
9. Οι Βουλευτές
10. Οι Ευρωβουλευτές
11. Αρχηγοί Κοινοβουλευτικών κομμάτων, που δεν είναι μέλη της Βουλής των Αντιπροσώπων.
12. Οι Αρχηγοί μη Κοινοβουλευτικών κομμάτων
13. Ο Συντονιστής Εναρμόνισης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση,
14. Ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας,
15. Ο πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας
16. Ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας,
17. Ο Βοηθός Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας,
18. Ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος
19. **Βοηθός Κυβερνητικού Εκπροσώπου**
20. Οι Υφυπουργοί
21. Οι Δήμαρχοι μη κατεχόμενων Δήμων
22. Αρχηγός και ο Υπαρχηγός της Εθνικής Φρουράς.

³ βλέπε ερμηνεία του όρου «λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση» στον περί Συντάξεων Κρατικών Αξιωματούχων (Γενικές Αρχές) Νόμος του 2011 (Ν. 88(Ι)/2011) ως έχει τροποποιηθεί

23. Αρχηγός και Υπαρχηγός της Αστυνομίας.
24. Ο Προεδρικός Επίτροπος
25. Ο Διευθυντής του Γραφείου του Προέδρου της Δημοκρατίας
26. Ο Επίτροπος Προεδρίας για Ανθρωπιστικά Θέματα και Θέματα Αποδήμων
27. Πρόεδρος και τα μέλη της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας.
28. Επίτροπος Διοικήσεως
- 29. Επίτροπος Εποπτείας**
30. Ο Γενικός Διευθυντής και οι Διευθυντές Υπηρεσιών της Βουλής των Αντιπροσώπων
31. Ο Γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου
32. Ο Γενικός Λογιστής
33. Ο Έφορος Φορολογίας και οι Βοηθοί Έφοροι
34. Γενικοί Διευθυντές Υπουργείων και Υφυπουργείων
35. Οι Πρόεδροι και τα Μέλη των διοικητικών συμβουλίων των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.
36. Οι Γενικοί Διευθυντές Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου.
37. Οι Πρόεδροι και τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου που ελέγχονται από το κράτος.
38. Οι Έπαρχοι
39. Οι εκλεγμένοι Πρόεδροι και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι μη κατεχόμενων Δημοτικών Συμβουλίων
40. Οι εκλεγμένοι Πρόεδροι και τα εκλεγμένα Μέλη των Κοινοτικών Συμβουλίων των μη κατεχομένων κοινοτήτων.
41. Οι Δημοτικοί Γραμματείς μη κατεχόμενων Δήμων.
42. Ο Βοηθός Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας.
43. Ο Επίτροπος Ρυθμίσεως Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομικών Υπηρεσιών.
44. Ο Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα
45. Ο Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών και ο Βοηθός Επίτροπος Αγροτικών Πληρωμών.
46. Ο Επίτροπος Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού.
47. Επίτροπος Νομοθεσίας.
48. Ο Έφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης.
49. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη του Συμβουλίου Δημοσιονομικής Πολιτικής.
50. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού.
51. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας.
52. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών.
53. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων.
54. Ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Αναθεωρητικής Αρχής Αδειών.
- 55. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Εφοριακού Συμβουλίου**
56. Κάθε άλλος Επίτροπος ή Έφορος που διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή Ρυθμιστής που διορίζεται δυνάμει οποιουδήποτε γενικού ή ειδικού νόμου ή στη βάση Προεδρικής Πράξης.
57. Κάθε άλλος αξιωματούχος του οποίου το λειτούργημα ή αξίωμα ή θέση προβλέπεται ή καθιερύεται δυνάμει του Συντάγματος ή οποιουδήποτε νόμου της Δημοκρατίας ή που διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κατόπιν πράξης διορισμού και του οποίου ο μισθός ή η αντιμισθία ή η αποζημίωση ή η χορηγία καταβάλλεται από τη

Δημοκρατία ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου

IV. Τροποποίηση του όρου «ευρύτερος δημόσιος τομέας»

9. Βάσει του ιδίου σκεπτικού εισηγούμαστε και την τροποποίηση του όρου «**ευρύτερος δημόσιος τομέας**» στον οποίο θα προστεθεί η φράση «**και περιλαμβάνει τους εργοδοτούμενους αυτών**». Εάν γίνει αποδεκτή η εισήγησή μας ο όρος ευρύτερος δημόσιος τομέας θα διαμορφωθεί ως ακολούθως:

«ευρύτερος δημόσιος τομέας» σημαίνει νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης ή οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου, χωρίς νομική προσωπικότητα, που θεσμοθετείται με νόμο προς το δημόσιο συμφέρον και τα κεφάλαια του οποίου είτε παρέχονται είτε είναι εγγυημένα από τη Δημοκρατία και περιλαμβάνει νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και κρατική ή ημικρατική εταιρεία, όπως οι όροι αυτοί ερμηνεύονται στον περί Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Επαγγελματικών και άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων τους Νόμο του 2008, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται **και περιλαμβάνει και τους εργοδοτούμενους αυτών.**»

V. Προσθήκη του όρου «εργοδοτούμενος» που αφορά τον ευρύτερο δημόσιο τομέα

10. Ακολούθως εισηγούμαστε να προστεθεί ο ακόλουθος όρος για σκοπούς πληρότητας και σαφήνειας του Νομοσχεδίου:

«εργοδοτούμενος»⁴ σημαίνει πρόσωπο που εργάζεται στην κρατική υπηρεσία ή στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είτε ως υπάλληλος, είτε ως ωρομίσθιος εργάτης, είτε δυνάμει σύμβασης εργασίας, είτε κάτω από τέτοιες περιστάσεις, από τις οποίες μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης μεταξύ εργοδότη και εργοδοτούμενου.

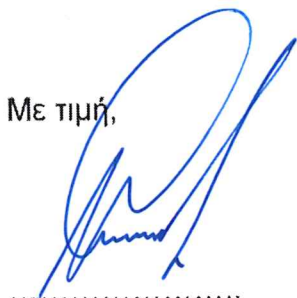
11. Εν κατακλείδι, επαναλαμβάνουμε την πάγια θέση του ΠΔΣ ότι για να λειτουργήσει αποτελεσματικά η εν λόγω Αρχή πρέπει να της εκχωρηθούν ανακριτικές εξουσίες ώστε να είναι σε θέση να διεκπεραιώνει το δύσκολο έργο που θα της ανατεθεί στην πρόληψη και καταπολέμηση της Διαφθοράς και ταυτόχρονα να ικανοποιήσει τις προσδοκίες της κοινωνίας ότι η Αρχή κατά της Διαφθοράς θα αποτελέσει την απαρχή της μείωσης των φαινομένων Διαφθοράς στην Κύπρο. Εν πάση περιπτώσει, θεωρούμε ότι οι πιο πάνω αλλαγές είναι απαραίτητες έτσι ώστε να μπορεί η Αρχή να διερευνά και φυσικά πρόσωπα τα οποία εργάζονται στον δημόσιο τομέα και στον ευρύτερο δημόσιο

⁴ βλέπε ερμηνεία του όρου «εργοδοτούμενος» στον περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημοσίου Τομέα Νόμος του 2012 (168(I)/2012) ως τροποποιήθηκε

τομέα όπως θα έχει την εξουσία να διερευνά φυσικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, ούτως ώστε να μη δημιουργηθούν πολίτες δύο ταχυτήτων. Ελλοχεύει ο κίνδυνος, η εν λόγω εκ του νόμου διάκριση, να κριθεί αντισυνταγματική και συγκεκριμένα να αποτελεί παράβαση του άρθρου 28 του Συντάγματος το οποίο καθιερώνει την ισότητα ενώπιον του νόμου, της διοίκησης και της δικαιοσύνης και απαγορεύει τις δυσμενείς διακρίσεις.

12. Ευελπιστούμε ότι συμμερίζεστε τις ανησυχίες μας και προσμένουμε τη θετική σας ανταπόκριση.

Με τιμή,

.....
Ορέστης Νικήτας
Πρόεδρος Επιτροπής κατά της Διαφθοράς
του ΠΔΣ

Κοινοποίηση:

1. Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας
φ/δι κας Αλεξίας Καλησπέρα
Απελλή 1, 1403, Λευκωσία

2. Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
Λεωφ. Αθαλάσσης 125
1461 Στρόβολος

3. Γενικός Ελεγκτής
Δεληγιώργη 6
Λευκωσία 1066

4. Επίτροπο Νομοθεσίας
Άγιοι Ομολογητές
1492 Λευκωσία

5. Επίτροπος Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
Ιάσονος 1
1082 Λευκωσία